

KLACHTNUMMER : 26.0532

DE KLACHTENCOMMISSIE VOOR GGZ NOORD-HOLLAND-NOORD
HEEFT HET VOLGENDE OVERWOGEN EN GEOORDEELD OMTRENT DE OP 28 JANUARI 2026 BINNENGEKOMEN
KLACHT IN HET KADER VAN DE WET VERPLICHTE GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (WVGZ) VAN:

A.,
geboren op B
wonende te C.

hierna te noemen : klager

tegen

D., teamleider bij kliniek De Kop te Schagen
E., verpleegkundig specialist GGZ
hierna te noemen : verweerders.

1 VERLOOP PROCEDURE

1.1 Ingekomen stukken

- Het klachtenformulier (inclusief toelichting), gedateerd [...];
- Het verweerschrift, gedateerd [...].

De klachtencommissie heeft met toestemming van klager inzage in zijn behandeldossier gehad.

1.2 De mondelinge behandeling van de klacht

Partijen hebben hun standpunt voor de commissie toegelicht op de zitting van [...]. Klager was niet fysiek bij de zitting aanwezig, maar is gehoord met gebruikmaking van een geluidsverbinding. Hij werd bijgestaan door de patiënten vertrouwenspersoon (pvp) F.. Verder was D. aanwezig, mede namens verweerster E..

Op [...], na de zitting, is de beslissing telefonisch aan partijen medegedeeld.

2 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

2.1 STANDPUNT KLAGER

De klacht van klager is gericht tegen het toedienen van dwangmedicatie. Op [...] is hij op grond van een crisismaatregel tijdens een [...]psychose opgenomen in de instelling. Op dat moment heeft hij een waarneming van een andere realiteit en hij weet uit eerdere ervaringen dat de psychose, als de drugs uitgewerkt zijn, ook vanzelf zal weggaan. Daarom heeft hij bij de medewerkers van de kliniek aangegeven dat medicatie niet nodig was maar daar werd niet op gereageerd. Hem werd gevraagd [...] om hem injecties te geven. Hij voelde zich heel onveilig en vervolgens werden er twee verpleegkundigen bijgehaald die hem op de grond duwden en hem onder dwang medicatie (Lorazepam) hebben toegediend. De hoogte van de dosering was disproportioneel. Hij raakte hierdoor totaal van de kaart waardoor hij zijn evenwicht verloor en [...] en hij heeft in de dagen na zijn ontslag nog veel last gehad van sufheid.

Ter zitting heeft klager desgevraagd uitgelegd dat hij op zowel [...] medicatie onder dwang toegediend heeft gekregen en zijn klacht op beide dagen ziet. Op de [...] was er bij hem sprake van een [...]psychose, maar hij was verder niet agressief. Klager weet van zichzelf dat hij zich bij gebruik van drugs niet agressief gedraagt. Bovendien heeft hij op[...] ook orale medicatie

(Lorazepam) vrijwillig geaccepteerd. Omdat hij vervolgens tegen zijn wil later op die dag weer medicatie kreeg, werd hij [...].

Namens klager heeft de pvp naar voren gebracht dat klager tijdens de [...]psychose zich ervan bewust is, dat de psychose wegebt, op het moment dat de[...] uitgewerkt. Hij is dan niet agressief maar wordt dat wel op het moment dat hem onder dwang medicatie wordt toegediend. Bovendien stelde klager zich op [...] coöperatief op en accepteerde hij het om een dosering Lorazepam oraal in te nemen. Zijn klacht is toegespitst op de twee doseringen Lorazepam die hem op 11 en 12 januari onder dwang werden toegediend.

2.2 STANDPUNT VERWEERDER

Verweerder E. heeft aangevoerd dat klager vanaf medio [...] voor het eerst in beeld kwam bij de instelling, waarna er verschillende keren (korte) opnames zijn geweest. In [...] is er ook een crisismaatregel voor klager afgegeven in verband met een psychotisch toestandsbeeld en gevaarlijk gedrag. Op [...] is de opname beëindigd. Klager wilde geen hulp of behandeling voor het middelengebruik. Bij klager was op [...] sprake van een psychotische decompensatie als gevolg van [...] waardoor hij niet kon instemmen met vrijwillige opname en/ of inname van medicatie. Er was sprake van een [...] [...]. Bij een eerdere psychotische decompensatie in [...] was er sprake van ernstige[...] gedragingen. Klager kon niet gemotiveerd worden voor orale behandeling en het was niet mogelijk om met hem een gesprek te voeren. Omdat minder bezwarende alternatieven niet mogelijk zijn gebleken, was de toediening van de dwangmedicatie (i.c. 4 mg Lorazepam) evenredig om ernstig nadeel te voorkomen en klager en zijn omgeving veilig te houden.

Op [...] heeft klager om 12:00 uur op vrijwillige basis 2,5 mg orale Lorazepam genomen. 's Middags heeft klager geweigerd om terug te gaan naar de separeer en heeft hij geprobeerd te ontsnappen. De mate van agitatie en dreiging was groot en hierbij heeft hij een[...] naar de verpleging gegooid. Klager vertoonde veel lichamelijk verzet en schreeuwde dreigementen. Omdat de fysieke weerstand zodanig was, dat het niet lukte om klager terug te begeleiden naar de separeer, was er sprake van ernstig nadeel voor klager en van dreiging van letsel van klager of de betrokken medewerkers. Daarom is besloten om klager wederom onder dwang 4 mg Lorazepam toe te dienen. Op dinsdag [...] is klager met ontslag gegaan, hem is ambulante begeleiding aangeboden; op de daartoe gemaakte afspraak een paar dagen na het ontslag, is klager niet verschenen.

Ter zitting is namens verweerders door D. aangegeven dat hem niet bekend is dat voor de toediening van de dwangmedicatie op [...] een zogeheten 8:9 brief is afgegeven. Het verzet tegen separatie was zodanig heftig dat op dat moment ervoor is gekozen om (ook) dwangmedicatie toe te dienen.

3 OVERWEGINGEN EN BEOORDELING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

3.1 FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Bij de beoordeling van de klacht gaat de commissie uit van de volgende feiten en omstandigheden:

- Klager is van [...] in verband met een [...]psychose middels een crisismaatregel opgenomen geweest bij G.
- Vervolgens is klager overgedragen aan de instelling, locatie H., waar hij op [...] met ontslag is gegaan;
- Bij beschikking van [...] heeft de burgemeester van de gemeente H. een crisismaatregel afgegeven voor de duur van [...], waarin de volgende vormen van verplichte zorg noodzakelijk worden geacht om de crisissituatie af te wenden:
 - toedienen van vocht, voeding en medicatie alsmede het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter

- behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening;
 - beperken van bewegingsvrijheid;
 - insluiten van betrokkene;
 - uitoefenen van toezicht op betrokkene;
 - onderzoek aan kleding en/ of lichaam;
 - onderzoek van de woon- o verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen;
 - controleren op de aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen;
 - aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen;
 - opnemen in een accommodatie.
- Klager is op [...] opgenomen in H.;
 - Bij klager is een psychische stoornis vastgesteld, zijnde een psychotische decompensatie als gevolg van middelengebruik;
 - Op [...] is klager een zogeheten 8:9 brief uitgereikt, met betrekking tot de verplichte zorg in de vorm van toediening van dwangmedicatie.

3.2 BEOORDELING KLACHT

De klachtencommissie stelt het volgende voorop.

Artikel 2:1 Wvvggz bepaalt dat bij alle fases ten aanzien van verplichte zorg dient te worden beoordeeld of deze zorg voldoet aan de eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en (patiënt)veiligheid. Bovendien staat voorkomen van dwang centraal, eerst zullen alle alternatieven die zijn gebaseerd op vrijwilligheid volledig moeten worden benut.

Klager is van mening dat hij onder invloed van [...] geen agressief gedrag vertoont en dat hij tijdens een [...]psychose geen medicatie nodig heeft, omdat de psychose verdwijnt op het moment dat [...] zijn uitgewerkt. Vervolgens is zowel op [...] onder dwang Lorazepam aan hem toegediend, terwijl daar geen aanleiding voor was.

Namens verweerders is hierover naar voren gebracht dat er op [...] bij klager sprake was van een ernstige psychotische decompensatie, waarbij risico aanwezig was op suïcidale gedragingen en het over zich afroepen van agressie door derden. Om ernstig nadeel te voorkomen voor klager en zijn omgeving, is ervoor gekozen om Lorazepam onder dwang toe te dienen. In de Multidisciplinaire richtlijn psychose wordt dit ook als doelmatige behandeling beschreven. Omdat klager zich op[...] heftig verzette tegen terug geleiding na een incident naar de separeer is wederom besloten hem onder dwang Lorazepam toe te dienen, om ernstig nadeel voor klager en de medewerkers te voorkomen.

De klachtencommissie stelt vast dat bij klager op [...] sprake was van psychotische decompensatie, van waaruit ongestuurd, verward gedrag en waangedachten werden waargenomen, met fysieke agressie naar goederen en personen als gevolg. De klachtencommissie heeft geen reden te twijfelen aan de rapportage waaruit de decompensatie en ontregeling van klager op het moment van zijn opname naar voren komen. Gelet op deze rapportage en het psychotische toestandsbeeld, was duidelijk dat klager medicamenteuze behandeling middels ingrijpmedicatie nodig had. Daar komt bij dat klager kort tevoren eveneens vanwege psychotische decompensatie en gevaarlijk gedrag opgenomen is geweest en er nu wederom sprake was van gevaarlijk gedrag, voorafgaand aan de beoordeling in het kader van een hernieuwde opname. In het licht hiervan is het aan de behandelaars om te beoordelen welke medicatie wordt voorgeschreven en in welke hoeveelheid deze wordt toegediend.

Op grond van het voorgaande is de klachtencommissie van oordeel dat de beslissing om over te gaan tot het toedienen van medicatie noodzakelijk, proportioneel en doelmatig is. Ook de veiligheid is hiermee gediend.

Aan klager is daarnaast op [...] de zogenaamde 8:9 brief uitgereikt met betrekking tot de verplichte medicatie.

Daarmee zal de klachtencommissie de klacht ten aanzien van de dwangmedicatie die op [...] werd toegediend, ongegrond verklaren.

De klachtencommissie stelt vast dat klager zich op [...] hevig verzette tegen terug geleiding naar [...] en zich vervolgens wederom heeft verzet tegen de inname van ingrijpmedicatie. Hem is op dat moment, maar ook later niet, een zogenaamde 8:9 brief uitgereikt met betrekking tot de verplichte ingrijpmedicatie, terwijl dit formeel gezien wel had moeten gebeuren. In geval van het toedienen van ingrijpmedicatie is er immers telkens sprake van een andere situatie. Daarom zal iedere keer duidelijk moeten zijn waarom deze medicatie voor die situatie doelmatig, subsidair en proportioneel is, en de patiëntveiligheid dient. Gelet hierop zal de klachtencommissie de klacht gegrond verklaren.

4 BESLISSING DOOR DE KLACHTENCOMMISSIE

De klacht van klager is:

- ten aanzien van het toedienen van dwangmedicatie op [...] **ongegrond**;
- ten aanzien van het toedienen van dwangmedicatie op [...] **gegrond**.

Aldus gedaan te H. op [...], verzonden op [...]

Vastgesteld door de volgende commissie:

mr. Ph. Burgers (voorzitter), B.H.E. Zuidam (lid-jurist), P.C. ten Holt (lid-psychiater) (leden),
bijgestaan door N. van Stam (ambtelijk secretaris).

Namens deze,

mr. Ph. Burgers
voorzitter

Beroep

De Wvggz geeft betrokkene (klager), diens vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene de mogelijkheid om binnen 6 weken na de uitspraak van de commissie een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift in te dienen bij de rechter van rechtbank Noord-Holland, gelegen aan de Kruseman van Eltenweg 2, 1817 BC Alkmaar.

DEZE UITSpraak WORDT TOEGEZONDEN AAN:

A., cliënt

F., pvp

GGZ Noord-Holland-Noord (zorgaanbieder)

D., teamleider bij kliniek De Kop te Schagen

E. Verpleegkundig Specialist GGZ

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd